

מעיד אני עליהם שהם בני אבותיהם

לאירועי ר' יהודה אודס ונעם אמתי

נבואות בלעם

"פי מראש צרים אָרְאָנוּ וּמִגְבְּעוֹת אֲשׁוּרְנוּ הֵן עִם לְבַדָּד יִשְׁכֹּן וּבְגוֹיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב" (במדבר כג ט)
"מראש צרים – אלו האבות, ומגבעות אשורנו – אלו האמהות" (ילקוט שמעוני)
"כי מראש צרים ארחנו – אני מסתכל בראשיתם ונתחלת שרשיהם ואני רואה אותם מיוסדים
וחזקים כלורים וגבעות הללו ע"י אבות ואמהות" (רש"י)
"וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שכב לשבטיו ותהי עליו רוח אלקים. וישא משלו ויאמר...
מה טבו אהליך יעקב משפנתידך ישראל" (במדבר כד ב-ה)
"שכן לשבטיו – ...ראה שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה שלא יאיץ לתוך אהל חזירו.
מה טבו אהליך – על שראה פתחיהם שאינם מכוונים זה מול זה" (רש"י)

עצת בלעם

"ועתה הנני הולך לעמי לכה איצחק אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים" (במדבר כד יד)
"לכה איערך – מה לך לעשות ומה היא הענה, אלקיהם של אלו קונה זמה הוא כו'... תדע שבלעם
השיא ענה זו להכשילם בזמה שהרי נאמר הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם.
אשר יעשה העם הזה לעמך – ...איערך להכשילם..." (רש"י)

פנחס הזמרי

"וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות אל בנות מואב... והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו
את המדינית... וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו... וידקר
את שניהם את איש ישראל ואת האשה... וידבר ה' אל משה לאמר. פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן
השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי. לכן
אמר הנני נתן לו את בריתי שלום... ושם איש ישראל המכה אשר הכה את המדינית זמרי בן
סלוא נשיא בית אב לשמעוני. ושם האשה המכה המדינית כזבי בת צור ראש אמות בית אב במדין
הוא" (במדבר כה א-טו)

שמעון ולוי

"ובני יעקב באו מן השדה קשמעם ויתעצבו האנשים ויחר להם מאד כי נבלה עשה בישראל לשכב
את בת יעקב וכן לא יעשה... ויהי ביום השלישי בהיותם כאבים ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי
אחי דינה איש חרבו ויבאו על העיר בטח ויהרגו כל זכר... (בראשית לד ז-כז)
"השבטים היו צריכים לקבוע דרך של קדושת ישראל בעולם... היו מחולקים בשיטה. יוסף אמר
כי קדושת ישראל היא ללמד לתועים בינה להתערב בגויים וללמדם דרכי ד'... להביא קדושה גם
לאומות העולם.... יהודה אמר כי קדושת ישראל צריכה להיות נפרדת מן הגויים, עם לבדד ישכון,
כי פן ויתערבו בגויים וילמדו ממעשיהם... שמעון ולוי שהיו הראשונים שמסרו נפשם על קדושת
ישראל... שלחמו נגד ההתבוללות של ישראל בעמים, אמרו... ועתה לכו ונהרגו" (שמועות הראי"ה
וישב תר"ץ)

"דאע"ג שנתאחדו בכעס גדול להחריב עיר ומלואה וגם התאחדו להביא עצמם לידי סכנה עצומה. מ"מ היו שנים. היינו ששונים היו בדעת המבעיר את האש הזה. **אחד בא בדעת אנושי המקנא לכבוד בית אביו.** המביא לאש כזה והוא אש זרה כידוע. **ואחד בא בדעת קנאת ה' בלי שום פניה ורצון** היה אש שלהבת יה. ומי"מ מאש כזה ג"כ יש להזהר הרבה לכיין המקום והזמן. ובל"ז היא מקלקלת הרבה" (העמק דבר בראשית לד כה)

ויחסו אחר אהרן

"פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן – לפי שהיו השבטים מזיזים אותו הרחיקים בן פוטי זה שפיטס אבי אמו עגלים לע"א והרג נשיא שבט מישראל לפיכך זכר הכתוב **ויחסו אחר אהרן**" (רש"י)

עדות משמים

"ויְהִי אַחֲרֵי הַמַּגֵּפָה וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה... לֵאמֹר. שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עֵדֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמֵעֵלָה לְבֵית אֲבֹתָם... בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲנוּךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי לְפִלֹא מִשְׁפַּחַת הַפְּלִאִי" (במדבר כו א-ה)

"לזבית אבתם – על שבט האז יתיחסו ולא אחר האם"

"משפחת החנכי – לפי שהיו האומות מזיזין אותם, מה אלו מתיחסין על שבטיהם סבורין הם שלא שלטו המלכיים באמותיהם, אם בגופם היו מושלים קל וחומר בנשותיהם, לפיכך הטיל הקב"ה שמו עליהם ה"א מלד זה ויו"ד מלד זה לומר **מעיד אני עליהם שהם בני אבותיהם** וזהו הוא שמפורש ע"י 707 (תהלים קכג) שבטי יה עדות לישראל. השם הזה מעיד עליהם לשבטיהם לפיכך זכורם כתיב החנכי הפלואי אבל זימנה לא הולך לומר משפחת הימני לפי שהשם קבוע בו ויו"ד זכורם וה"א זכורם" (רש"י)

בנות צלפחד... בן יוסף

"וַתִּקְרַבְנָה בָּנוֹת צֶלְפַּחַד בִּן חֲפֹר בֶּן גִּלְעָד בֶּן מְכִיר בֶּן מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפַּחַת מְנַשֶּׁה בֶּן יוֹסֵף... וַתַּעֲמִדְנָה לְפָנָי מִשָּׁה וְלָפָנָי אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְלָפָנָי הַנְּשִׂיאִם וְכָל הָעֵדָה פָּתַח אֶהְל מוֹעֵד לֵאמֹר. אֲבִינוּ מֵת בְּמִדְבָר... וּבָנִים לֹא הָיוּ לוֹ. לָמָּה יִגְרַע שֵׁם אֲבִינוּ מִתּוֹךְ מִשְׁפַּחְתּוֹ... תִּנָּה לָנוּ אַחְזָה בְּתוֹךְ אַחֵי אֲבִינוּ" (במדבר כז)

"למשפחת מנשה בן יוסף – למה נאמר והלא כבר נאמר בן מנשה אלא לומר לך יוסף חזק את הארץ שנא' (בראשית ג) והעליתם את עלמותי וגו' ובנותיו חזבו את הארץ שנאמר תנה לנו אחוזה..." (רש"י)

"למשפחות מנשה בן יוסף" כשם שחיבב יוסף את ארץ ישראל כך חיבבו בנות צלפחד (ספרי פנחס ב)

"אמר רבי לוי: אמר (משה) לפניו: רבש"ע עצמותיו של יוסף נכנסו לארץ ואני איני נכנס לארץ! א"ל הקב"ה: מי שהודה בארצו – נקבר בארצו, ומי שלא הודה בארצו – אינו נקבר בארצו. יוסף הודה בארצו מנין? גבירתו אומרת 'ראו הביא לנו איש עברי', ולא כפר אלא אמר 'כי גנבתי מארץ העברים' - יקבר בארצו... אתה שלא הודית בארצך – אין אתה נקבר בארצך, כיצד? בנות יתרו אומרות 'איש מצרי הצילנו מיד הרועים' והוא שומע ושותק - לפיכך לא יקבר בארצו..." (דברים רבה ב ח)

"שמכח תשוקתם לארץ-ישראל עד שהרע בעיניהם שתסוב נחלה כמו שאמרו. הנה ע"כ **המשיכו הציווי מה'** לא תסוב נחלה ממטה למטה', ואם לא היה תשוקתם כל כך לא השיגו הציווי בזאת" (תפארת שלמה, מסעי)